

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΑΜ ΔΣΑ 80807, Μπουμπουλίνας 9-11, Αθήνα (Μουσείο), Τ.Κ. 10682,

ΑΦΜ 996789554, Δ.Ο.Υ. Δ' Αθηνών, τηλ.: 210-8259140-141, fax: 210-8259235,

email: pzygouris@gmail.com

ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΗ

(αρ. πρωτ. εισ. της Ε.Δ.Ε.Υ.Α.: 2992/31-10-2023)

Ετέθησαν από τη Δημοτική Ύδρευσης Αποχέτευσης προς την Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.) τα κάτωθι ερωτήματα για τη σύνταξη νομικής γνωμοδότησης:

«Το έτος 2019 προσελήφθη στην Επιχείρηση υπάλληλος μέσω της προκήρυξης 3Κ/2018 του ΑΣΕΠ, η οποία πριν αναλάβει καθήκοντα αιτήθηκε άδεια τεσσάρων (4) ετών άνευ αποδοχών για ανατροφή τέκνου βάσει του άρθρου 51 του ν. 3528/2007, η οποία και εγκρίθηκε από το ΔΣ της Επιχείρησης. Στις 14-10-2023 η εν λόγω υπάλληλος αιτήθηκε εκ νέου τη χορήγηση άδειας άνευ αποδοχών για ένα (1) επιπλέον έτος και πριν την ολοκλήρωση της προηγηθείσας άδειας η οποία έληξε 16-10-2023. Ερωτάται εάν είναι νόμιμη η χορήγηση εκ νέου άδειας άνευ αποδοχών ενός (1) έτους στην υπάλληλο. Περαιτέρω ερωτάται εάν, εφόσον κληθεί η υπάλληλος στην ανάληψη των καθηκόντων της, εάν δύναται να κάνει χρήση των άλλων νόμιμων αδειών (κανονική κ.λπ.) και της άδειας άνευ αποδοχών, και μετά από πόσο χρονικό διάστημα μπορεί να την αιτηθεί εκ νέου;».

Κατά τη γνώμη μας προσήκει η κάτωθι απάντηση.

I. Εφαρμοστέο θεσμικό πλαίσιο – Ερμηνεία

1. Κατ' άρθρο 1 ν. 1069/1980 ορίζεται ότι: «1. Οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου της παρ. 4 του άρθρου 252 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΔΚ), όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α' 114) έχουν κοινωφελή και μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και διέπονται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από άλλες ειδικές διατάξεις του παρόντος, του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και του ν. 3852/2010 (Α' 87). 2. Οι Δ.Ε.Υ.Α. καταρτίζουν κανονισμούς εργασίας, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 1876/1990 (Α' 27), το άρθρο 12 παράγραφοι 1,2 και 4 του ν. 1767/ 1988 (Α' 63) και το ν.δ. 3789/1957 (Α' 21). Στην τελευταία περίπτωση, οι Κανονισμοί κυρώνονται από το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.), σύμφωνα με την παρ. 2 περίπτωση 1α' του άρθρου 2 του ν. 3996/2011 (Α' 170).»

Κατ' άρθρ. 7 ν. 1069/1980 ορίζεται ότι: « 1. Δι' **Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας** συντασσομένον δι' αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχειρήσεως, εγκρινομένης υπό του Υπουργού Εσωτερικών μετά γνώμην των οικείων Δημοτικών ή Κοινοτικών Συμβουλίων, καθορίζεται η οργάνωσις, η σύνθεσις και η αρμοδιότης των υπηρεσιών, ο αριθμός των θέσεων του πάσης φύσεως προσωπικού αναλόγως προς τας ανάγκας της επιχειρήσεως, ή κατά μισθολογικά κλιμάκια κατανομή των θέσεων του προσωπικού καθ' ομάδας ειδικοτήτων και αναλόγως της βαθμίδος εκπαιδεύσεως, αι αποδοχαί, ως και ο τρόπος προσλήψεως και απολύσεως και το αρμόδιον προς τούτο όργανον.»

Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι οι Δ.Ε.Υ.Α., παρά το γεγονός ότι έχουν συσταθεί ως ΝΠΙΔ και ως προς την εσωτερική τους λειτουργία διέπονται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, ασκούν πάραυτα αμιγώς και αποκλειστικώς κοινωφελή δραστηριότητα, και δεν έχουν σκοπό την επίτευξη κέρδους. Παράλληλα όποιοι Δήμοι συνιστούν Δ.Ε.Υ.Α. εκχωρούν σε αυτήν με την ίδρυση της τις δημοτικές αρμοδιότητες την παραγωγή και διανομή στους καταναλωτές του προϊόντος που καλείται «νερό ανθρώπινης κατανάλωσης, τη συλλογή των λυμάτων από τους εγκεκριμένους καταναλωτές του οικείου ή των οικείων Δήμων και την παραγωγή του προϊόντος που καλείται «επεξεργασμένα αστικά λύματα, κατάλληλα για ασφαλή διάθεση στο περιβάλλον, τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση,

εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των έργων υδροληψίας, έργων επεξεργασίας νερού, δικτύων μεταφοράς νερού, δικτύων διανομής ύδρευσης, δικτύων αποχέτευσης ακάθαρτων και ομβρίων υδάτων, μονάδων επεξεργασίας αστικών υγρών αποβλήτων, καθώς και μονάδων επεξεργασίας και διάθεσης του υπολείμματος των ανωτέρω διαδικασιών επεξεργασίας της περιοχής αρμοδιότητάς τους. Επομένως, εκ των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται ότι **οι Δ.Ε.Υ.Α. επιδιώκουν σκοπό δημοσίου συμφέροντος, συνιστάμενο στην παροχή ζωτικής σημασίας για το κοινωνικό σύνολο υπηρεσιών** (πρβλ. και ΑΠ 113/2017).

2. Σύμφωνα με τον ισχύοντα Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας της ερωτώσας Δ.Ε.Υ.Α., στο **άρθρο 49** «Υποχρεώσεις και καθήκοντα προσωπικού» προβλέπεται ότι: «Το προσωπικό της Δ.Ε.Υ.Α. έχει υποχρέωση και καθήκον: 1. Να γνωρίζει και να τηρεί τις διατάξεις του παρόντος οργανισμού, όπως και κάθε άλλου κανονισμού της επιχείρησης. 2. Να εκτελεί το υπηρεσιακό του καθήκον με επιμέλεια και ευσυνειδησία...». Στο **άρθρο 58** «Είδη αδειών» προβλέπεται ότι: «Οι άδειες διακρίνονται σε: 1. Κανονικές 2. Για λόγους υγείας – εγκυμοσύνης 3. Χωρίς αποδοχές 4. Ειδικές 5. Γονικές 6. Ολιγόωρης απουσίας». Στο **άρθρο 59** «Κανονικές Άδειες» ότι: «Οι κανονικές άδειες χορηγούνται στους εργαζόμενους όπως καθορίζεται κάθε φορά από τη σχετική νομοθεσία και τις αποφάσεις του αρμόδιου Υπουργείου, με τρόπο που να επιτρέπει την κανονική και εύρυθμη λειτουργία της Δ.Ε.Υ.Α.». Σύμφωνα με το **άρθρο 60** «Άδειες χωρίς αποδοχές» ότι: **«Κάθε εργαζόμενος έχει το δικαίωμα, μετά την εξάντληση της ετήσιας κανονικής του άδειας να λάβει άδεια απουσίας χωρίς αποδοχές για πραγματικά σοβαρούς λόγους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην κάθε φορά ισχύουσα νομοθεσία.»**

3. Ήδη με τον νέο ν. ν. **4808/2021** «Για την Προστασία της Εργασίας - Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας» - Κύρωση της Σύμβασης 190 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας - Κύρωση της Σύμβασης 187 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για το Πλαίσιο Προώθησης της Ασφάλειας και της Υγείας στην Εργασία - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2019 για την ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής και της ιδιωτικής ζωής, άλλες διατάξεις του Υπουργείου *Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και λοιπές επείγουσες ρυθμίσεις.*» (Α' 101), στο **άρθρο 62** «Άδεια άνευ αποδοχών» ορίζεται ότι: «1. Εργαζόμενος πλήρους ή μερικής απασχόλησης δύναται,

κατόπιν ατομικής έγγραφης συμφωνίας με τον εργοδότη, να λάβει άδεια άνευ αποδοχών για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει το ένα (1) έτος, η οποία δύναται να παραταθεί με νεότερη συμφωνία των μερών. Κατά τη διάρκεια της άδειας η σύμβαση εργασίας τίθεται σε αναστολή και δεν οφείλονται ασφαλιστικές εισφορές. Η έγγραφη συμφωνία αναρτάται στο Πληροφοριακό Σύστημα (Π/Σ) «ΕΡΓΑΝΗ» και αντίγραφό της γνωστοποιείται στον e-Ε.Φ.Κ.Α.. **2.** Μετά τη λήξη της άδειας άνευ αποδοχών αναβιώνουν τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μερών εκ της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας.».

Με το άρθρο 62 του ν. 4808/2021 ρυθμίστηκε νομοθετικά η άδεια άνευ αποδοχών και τέθηκαν οι προϋποθέσεις χορήγησης αυτής. Η άδεια άνευ αποδοχών χορηγείται **μόνο κατόπιν συμφωνίας μεταξύ εργοδότη και εργαζόμενου (με υποβολή αίτησης του εργαζόμενου και ρητή έγγραφη αποδοχή από τον εργοδότη)** και απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγησή της είναι να την αιτηθεί ο ίδιος ο εργαζόμενος. **Η διάρκεια της άδειας άνευ αποδοχών δεν μπορεί να υπερβεί το ένα (1) έτος, δύναται όμως να παραταθεί με νεότερη συμφωνία των μερών.** Κατά τη διάρκεια της απουσίας με άδεια άνευ αποδοχών, η σύμβαση εργασίας τίθεται σε αναστολή και δεν οφείλονται ασφαλιστικές εισφορές. Τονίζεται ότι στην περίπτωση αυτή η σύμβαση εργασίας δεν λύεται, απλώς αναστέλλεται η ισχύς της και συνεπώς ο εργοδότης υποχρεούται να αποδεχθεί τις υπηρεσίες του εργαζόμενου μετά τη λήξη της άνω αδειάς. Η έγγραφη συμφωνία αναρτάται στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ και αντίγραφό της γνωστοποιείται στον e-ΕΦΚΑ.

4. Καθόσον αφορά την εφαρμογή των διατάξεων του ν. **3528/2007** (Υπαλληλικός Κώδικας), οι διατάξεις αυτές του ΥΚ δεν τυγχάνουν ούτε ευθείας ούτε αναλογικής εφαρμογής στο προσωπικό των Δ.Ε.Υ.Α. καθότι βάσει της ρητής περιγραφής της έκτασης εφαρμογής του Κώδικα (άρθρο 2 ΥΚ) υπάγονται μόνον οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι του Κράτους και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Υπό την ερμηνεία αυτή, η χορηγηθείσα στην υπάλληλο άδεια σύμφωνα με το άρθρο 51 του ΥΚ ήταν μη νόμιμη.

5. Σύμφωνα δε με το άρθρο 1 του ν. 3302/2004 περί ετήσιας κανονικής άδειας, προβλέπεται ότι: «1. Η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του Α.Ν. 539/1945 (ΦΕΚ 229 Α'), όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 13 του Ν. 3227/2004 (ΦΕΚ 31 Α'), αντικαθίσταται ως εξής: «1.α. Κάθε μισθωτός από την

έναρξη της εργασίας του σε υπόχρεη επιχείρηση και μέχρι τη συμπλήρωση δώδεκα (12) μηνών συνεχούς απασχόλησης, δικαιούται να λάβει ποσοστό της ετήσιας κανονικής άδειας με αποδοχές κατ αναλογία με το χρόνο εργασίας που έχει συμπληρώσει στην ίδια υπόχρεη επιχείρηση. Το ποσοστό αυτό υπολογίζεται με βάση ετήσια άδεια εικοσιτεσσάρων εργάσιμων ημερών ή αν στην επιχείρηση εφαρμόζεται σύστημα πενθήμερης εβδομαδιαίας εργασίας, είκοσι (20) εργάσιμων ημερών, χωρίς να υπολογίζεται σε αυτές η ημέρα της εβδομάδας κατά την οποία δεν απασχολούνται οι μισθωτοί λόγω του εφαρμοζόμενου συστήματος εργασίας. β. Ο εργοδότης υποχρεούται μέχρι τη λήξη του πρώτου ημερολογιακού έτους, εντός του οποίου προσελήφθη ο μισθωτός να χορηγεί σε αυτόν την παραπάνω αναλογία της κανονικής άδειας. Κατά το δεύτερο ημερολογιακό έτος, ο μισθωτός δικαιούται να λάβει την ετήσια κανονική άδεια με αποδοχές, η οποία αναλογεί στο χρόνο απασχόλησής του στην υπόχρεη επιχείρηση και υπολογίζεται σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α'. Η άδεια αυτή επαυξάνεται κατά μία (1) εργάσιμη ημέρα για κάθε έτος απασχόλησης επιπλέον του πρώτου μέχρι τις είκοσι έξι (26) εργάσιμες ημέρες ή μέχρι και τις είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες αν στην επιχείρηση εφαρμόζεται σύστημα πενθήμερης εβδομαδιαίας εργασίας. Για καθένα από τα επόμενα ημερολογιακά έτη, ο μισθωτός δικαιούται να λάβει από την 1η Ιανουαρίου εκάστου έτους, την κανονική ετήσια άδεια με αποδοχές, η οποία υπολογίζεται σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο. Η ετήσια άδεια με αποδοχές, καθώς και το επίδομα αδειας, εκτός από τις διατάξεις του νόμου αυτού διέπονται και από τις λοιπές συναφείς διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας.».

II. Επί του ερωτήματος

Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων, και ιδίως του άρθρου 62 του ν. 4808/2021, του άρθρου 60 του Ο.Ε.Υ. της ερωτώσας Δ.Ε.Υ.Α. και του άρθρου 1 του ν. 3302/2004, και των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψιν μας συνάγεται ότι το αίτημα της υπαλλήλου περί χορήγησης εκ νέου άδειας άνευ αποδοχών ενός (1) έτους, ενώ ήδη απουσιάζει τέσσερα (4) έτη σε άδεια άνευ αποδοχών, και δεν έχει ακόμη αναλάβει καθήκοντα στην Υπηρεσία, είναι μη νόμιμο καθότι προσκρούει στις ανωτέρω διατάξεις, και πρέπει να απορριφθεί. Ταυτόχρονα η υπάλληλος πρέπει να κληθεί στην άμεση ανάληψη των καθηκόντων για τα οποία έχει προσληφθεί.

Η υπάλληλος αφού αναλάβει τα καθήκοντα της, δικαιούται να λάβει κανονική άδεια βάσει των οριζόμενων στην παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3302/2004, για το πρώτο ημερολογιακό έτος (έτος προσλήψεως) ως αναλογία αδείας, βάσει της πλήρους αδείας των 20 ημερών επί πενθημέρου και των 24 ημερών επί εξαημέρου, χορηγούμενη υποχρεωτικώς μέχρι της 31 Δεκεμβρίου του έτους αυτού.

Ακολούθως, εφόσον η υπάλληλος εξαντλήσει την ως άνω ετήσια άδεια που θα λάβει, κατά τα ανωτέρω, και μόνο εάν συντρέχει σοβαρός λόγος στο πρόσωπο της (άρθρο 60 ΟΕΥ) μπορεί να αιτηθεί άδεια άνευ αποδοχών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 62 του ν. 4808/2021 κατόπιν ατομικής έγγραφης συμφωνίας με τον εργοδότη (ήτοι κατόπιν θετικής απόφασης του Δ.Σ. της Επιχείρησης), το οποίο έχει τη διακριτική ευχέρεια να δεχθεί την αίτηση ή να την απορρίψει ή να χορηγήσει μικρότερο χρονικό διάστημα άδειας άνευ αποδοχών του αιτηθέντος, σταθμίζοντας τον λόγο για τον οποίο αιτείται την άδεια με τις υφιστάμενες υπηρεσιακές ανάγκες και την φύση της Επιχείρησης ως Κοινής Ωφέλειας. Για τη λήψη της σχετικής απόφασης του Δ.Σ. πρέπει να συνεκτιμηθεί επιπλέον το γεγονός ότι η υπάλληλος έχει απουσιάσει για εξαιρετικά μακρό χρονικό διάστημα από την πρόσληψη της.

Αθήνα, 15-11-2023

Η γνωμοδοτούσα

Σβεtlάνα (Ζέτα) Ζυγούρη

**ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ**

ΖΕΤΑ Π. ΖΥΓΟΥΡΗ

Δικηγόρος

ΜΑ Δημόσιο Δίκαιο- Δημόσιες Πολιτικές

ΑΘΗΝΑ (ΜΟΥΣΕΙΟ) - ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 9-11

T.K. 10682, τηλ. 2108259140-141

email: pzygouris@gmail.com